

SZAKDOLGOZAT

Fekete Fruzsina Blanka

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus

**Az idegennyelv tanulás
hajlandósága
Magyarországon**

Konzulens

Dr. Tóth Eszter Ilona

egyetemi docens

Készítette

Fekete Fruzsina Blanka

gazdálkodási és menedzsment szak

logisztika szakirány

levelező tagozat

2023

A XXI. század Magyarországon manapság már elengedhetetlen legalább egy idegen nyelv ismerete. Jobban belegondolva az utóbbi évtizedekben még nagyobb szerepe lett az idegen nyelvismeretek elsajátításának és folyamatos használatának. Ha csak tanulmányok szintjén gondolkozunk egyre több lehetőség kínálkozik számunkra a külföldön való továbbtanuláshoz, növekszik a külföldi munkalehetőségek száma is, illetve a munkaerőpiac nyelvtudás béli elvárásait is azon okok közé sorolnám, amelyek a nyelvtudás szükségességét életre hívták.

Ahhoz, hogy a nemzetközi szintekre eredményesen ki tudjunk lépni alapfeltétel, hogy megfelelő mértékig rendelkezünk idegennyelvi kompetenciákkal. Amióta 2004-ben az Európai Unió egyik tagállama lettünk azóta ez még nagyobb hangsúlyt kapott. Az Unió a polgárait afelé tendálja, hogy tanuljanak európai nyelveket, mivel az elengedhetetlen, hogy kölcsönösen képesek legyünk kölcsönösen megérteni egymást, illetve más kultúrákkal tartós és jövedelmező kapcsolatot kiépíteni. Mindemellett az egységes piacon történő mobilitás (mind a személyes és szakmai oldalt egybevetve) elérése érdekében fontos az idegennyelv-ismeret.

A szakdolgozat három feltételezést hivatott megcáfolni vagy megerősíteni. Ezek a következők:

H1: Nem csak az oktatásban kell a nyelvtudás hiányára a választ keresni. Az oktatásbeli problémák mellett szerintem a hajlandóság is hiányzik az emberekből, illetve a nyelvtanulás költségei is igen magasak.

H2: A munkaerőpiaci magas elvárások nyelvi készség tekintetében szükségesek és teljesíthetők is. Napjainkban az idegen nyelvbéli képességekre nagyobb hangsúlyt kell fektetni ahhoz, hogy a gazdaságban versenyképesek lehessünk.

H3: A munkavállalói kulcskompetenciák között szerepel az idegen nyelvtudás.

Dolgozat kulcsszavai: nyelvtudás, kulcskompetencia, nyelvi készség

A dolgozat kulcsfogalma a nyelvtudás, ami az anyanyelven kívüli nyelv rendszeres és szabályszerű használatát jelenti.

A dolgozat első részében a releváns szakirodalmak lényegi része került összefoglalásra, ezek közül itt is olvasható néhány:

Az Eurostat adatai alapján nyelvtudás terén Magyarország a maga 42,7%-kal az EU tagországai között Románia és Nagy-Britannia után az utolsó. Ez annyit tesz, hogy a megkérdezett tíz magyar emberből hat egyáltalán nem beszél nyelveket. Ez azért nagy probléma, hiszen manapság szinte minden munkahelyen evidencia egy nyelv magabiztos ismerete. Ez mind a dolgozó számára, mind pedig a munkáltatók számára egyaránt fontos. A foglalkoztató számára, azért mert a nyelvtudással a vállalatot hozzásegíti a versenyképességhez és a nemzetközi piacra

való kilépéshez, a munkavállalók számára pedig hatalmas előny egy állás megpályázása és a munkahelyi előmenetel során. Ezen felül egyrészt az utóbbi éveket megfigyelve egyre több multinacionális vállalat veti meg a lábát hazánkban, akiknek az anyavállalata külföldi központú, másrészt évről-évre növekszik a szomszédos országokból, a Fülöp-szigetektől érkező úgynevezett vendégmunkásoknak a száma. Ők egyértelműen nem is tudnak a mi anyanyelvünkön, bár hozzátenném, hogy a munkajog ezt nem is követeli meg tőlük, éppen ezért van szükség egy közösen használatos idegen nyelvre, hiszen az információkat, feladatokat nem elegendően a közös nyelven átadni, gyakran szaknyelven kell mindezt továbbítani. A dolgozat több célkitűzés megválaszolását szolgálja.

Miután a szakirodalmi részhez összegyűjtöttem a szükséges információkat, megterveztem, hogy mivel és hogyan tudnék hozzájárulni ezeknek az adatoknak a kibővítéséhez, mélyítéséhez. Ezt az anyag és módszertani fejezetben fejtettem ki. Kétféle kutatási módon kezdtem el adatokat gyűjteni. Első körben egy nagymintás Google Űrlap segítségével kiküldésre került a facebookon, zárt kérdésekből álló kérdőív. Ennek 140 kitöltője volt, a válaszok mindegyike értékelhetőnek bizonyult adattisztítás során. A kérdőív során kapott információk Microsoft Excel segítségével kerültek elemzésre. Itt különböző statisztikai módszerek alkalmazását követően gyűjtöttem ki az adatokat. A kérdések minden jelenlegi tanuló és/vagy munkavállaló számára készült, zárt kérdésekből állt. Elégedettség, attitűdbeli kérdések domináltak.

A kérdőív mellett készült egy félig strukturált kvalitatív kutatás is, mélyinterjú a saját Heves, Pest és Jász-Nagykun-Szolnok vármegyei ismerősi körömben. Ezt összesen 10 személlyel ejtettem meg egy félig strukturált 12 kérdésből álló vázlat alapján. Az elbeszélgetések online módon történtek Skypeon, nagyjából 20 percig tartottak. A kérdések a téma mélyebb feltárásában nyújtanak segítséget és csak munkavállalókat érintettek. Itt a munkahelyi nyelvtanulással kapcsolatos elvárások, tapasztalatokra kerültek a középpontba. Mindkét kutatási módszernek azonos volt a célcsoportja a 18-65 év közöttiek voltak, őket tartom az aktív nyelvhasználói rétegnek. Amit még nagyon fontosnak tartok kihangsúlyozni, hogy mindkét módszer önbevalláson alapul, így a kapott adatok nem reprezentatívak!

Az egyik legfontosabb része a dolgozatnak a kapott eredmények kielemezése volt, a következőkben az itt kapott információk legfontosabb részeit szeretném kiemelni:

- A megkérdezettek elégedetlenek a saját nyelvtudásukkal, nem foglalkoznak eleget nyelvtanulással, legtöbbször csak akkor veszik elő az idegen nyelvet, ha éppen kedvet kapnak ehhez.

- 42,12%-a a válaszadóknak semmilyen nyelvvizsgával sem rendelkezik, tehát az oktatásban nem minden megy úgy ahogy kellene.
- A cégek nagyjából 2/3 része vár el különböző szintű nyelvtudást adott nyelvből.
- A cégek fele nem biztosít a foglalkoztatottak számára nyelvi képzést. Azok viszont, akik igen szinte minden munkavállalójukat támogatják a nyelvtanulásban.

A dolgozat záró részében a saját kutatásom alapján mind a három feltételezés megerősítésre került. Itt megfogalmaztam azokat a javaslatokat, amiket szerintem minden az egyének mind a szervezetek képesek lennének megvalósítani.

Ezek közül néhányat itt is kiemelnék:

- A magabiztos nyelvtudás elérése mindenki számára célt jelent. Az oktatásnak lehetősége lenne arra, hogy többet hagyják a tanulókat önállóan kommunikálni és segíteni őket még ha hibáznak is.
- Ha közelebb hoznák őket a nyelvekhez, főbb tantárgyakat idegen nyelven hallgatnák, játékos módon, kevésbé száraz formában sokkal motiválóbba lenne a számukra.
- Az iskolában remek lehetőség lenne arra, hogy közvetlenül a nyelvórákon különböző tanulási módszerekkel segítsék a tanulók nyelvtanulását. Az egyik ilyen módszer melyről sokat lehetne beszélni az a nyelvappokkal való tanulás. Sokat könnyítene a tanulás folyamatán és hozzájárulna az idegen nyelvi eredményességhez.
- Minden szervezetnek nyitottnak és támogatónak kellene lennie afelé, hogy mindenkinek legyen lehetősége a nyelvtanulásra. Akiknek valóban számít a munkahelyen nyújtott teljesítmény végig fogják vinni a kurzust.
- Ezekről a kurzusokról elégedettségi és eredményességi visszajelzéseket a vezetőknek meg kell hallgatni és a problémákra alternatív megoldásokkal szolgálni.

A dolgozat végére érve kétség sem marad afelől, hogy az idegennyelv-tudás nagyon fontos és szükséges kompetencia. Azt gondolom, hogy sosincs késő arra, hogy az ember belevágjon nyelveket tanulni!